

Planenheten

UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Handläggare:	Andrea Andersson
Utförd av:	Planenheten och Miljöenheten i Mora och Orsa kommuner
Beteckning på plan (preliminär)	Detaljplan för Strandens skolområde, Stranden 51:2 m.fl.
Läge för plan:	Stranden 51:2, Stranden 2:2 m.fl., se karta
Syftet med planen:	Syftet är att möjliggöra skola, idrottshallar och parkeringar.
Teckenförklaring:	+ positiv påverkan - Negativ påverkan X Se kolumn, om det är påverkan, är den av varken positiv eller negativ karaktär

Beskrivning av planens påverkan jämfört med nuläget

MILJÖKATEGORIER	Betydande miljöpåverkan	Viss miljöpåverkan	Ingen känd miljöpåverkan	KOMMENTARER
1. Biologisk mångfald		+		<p>Planområdena är idag huvudsakligen obebyggda och utgörs i stor utsträckning av grusplaner och asfaltsytor och det bedöms inte finnas några höga biologiska värden. Genomförandet av detaljplanen <i>kan</i> öka den biologiska mångfalden, exempelvis möjliggörs sedumtak och del av skolgården ska vara grön för att möjliggöra dagvattenfördröjning.</p> <p>Avåkningskydd mot de vägar som omger skolgården krävs och dessa skulle kunna utföras som stenmurar vilket skulle kunna tillföra biologiska värden.</p> <p>Det finns även krav på fördröjning av dagvatten på parkeringen söder om</p>

Detaljplan för Strandens skolområde, Stranden 51:2 m.fl.

				järnvägen och denna kan utformas med vegetation som ängsmark, buskar och olika sorter och storlekar av träd. Då parkeringen ligger i bangårdsområdet, som brukar betraktas som ruderatmarker kan de speciella förutsättningarna med varma lägen tillvaratas för bin genom att bihotell anordnas.
2. Befolkning		+		<p>Sociala aspekter. År 2018 genomfördes en skolutredning som menade att en ny och samlokaliserad högstadieskola skulle ge ökad trygghet, förbättrade resultat, ökad ändamålsenlighet, ökad flexibilitet, ökad effektivitet och förbättrad arbetsmiljö där modern pedagogik kan utföras. En sammanslagning skulle bilda ett kollegium med fler ämneskollegor, ökade möjligheter till heltidstjänster, minskad sårbarhet vid frånvaro och samordningsvinster för gemensamma funktioner såsom elevhälsa, reception och vaktmästeri. En skola ska ge alla elever samma förutsättningar och en större skola ger bättre förutsättningar att hitta någon som delar ens intressen. Det blir dock inte möjligt att byta skola inom kommunen, vare sig för elever eller lärare.</p> <p>Kollektivtrafik. Skolan föreslås ca 600 meter från resecentrum, vilket gör det enklare för fler att använda kollektivtrafik.</p> <p>Utemiljö. Den nya exploateringen ger möjlighet att få bra kvalitet på skolgård men det kommer att vara få kvadratmeter per barn. Dock är det nära till grönområdena på Tingsnäs och Kajen, vilka kommunen avser utveckla. Det blir dock längre till naturområden än vad befintliga skolor har idag.</p>
3. Människors hälsa		x		Centrala Mora omfattas av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap 6 § miljöbalken . Det bedöms dock finnas dåliga förutsättningar för friluftslivet på de nu aktuella planområdena då de utgörs av grusplaner och asfalt. Planförslaget

			<p>bedöms inte medföra påtaglig skada på riksintresset.</p> <p>Buller. En trafikbullerutredning har gjorts, vilken visar att Naturvårdsverkets riktvärden för skolgård bedöms kunna uppfyllas.</p> <p>Buller från trafik på nuvarande skolgårdar har inte utretts men då nu aktuellt läge är mer exponerat för trafiken blir det antagligen en bullrigare miljö</p> <p>Föroreningar i mark och grundvatten. Vissa föroreningar har påträffats i den miljötekniska utredningen. De föroreningar som har påträffats i marken bedöms finnas i rivningsmassor och rivningsmassorna ska tas bort inför exploateringen då de är mindre lämpliga att grundlägga på. Det förväntas inte ske odling i någon större utsträckning på området och det skulle krävas att mycket grönsaker eller frukter intogs, året om för att komma upp i de halter som kan överskrida riktvärdena. Föroreningarna i grundvattnet bedöms inte påverka de som vistas på planområdet då området ska försörjas med kommunalt dricksvatten.</p> <p>Det är oklart hur föroreningssituationen ser ut på nuvarande skolor.</p> <p>Riskutredningen med avseende på farligt gods har gjorts vilken visar att riskerna är acceptabla under förutsättning att åtgärder vidtas, såsom avstånd till väg, placering av luftintag mm.</p> <p>Boverket rekommenderar att friyta för grundskoleelever är 30 m² per barn och minst 3000 m² totalt, här blir det ca 9,25 m² per barn och totalt ca 7400 m². För att kompensera för skolgårdens lilla storlek behöver den utföras med hög kvalitet och det behöver ordnas en bra koppling till Tingsnäs där det finns gröna</p>
--	--	--	--

				strövområden. Projekt för utveckling av Kajen och Tingsnäs är uppstartat.
4. Växt- och djurliv		+		Planområdena bedöms i stor utsträckning sakna värden för växt- och djurlivet. Beroende på utformning kan en grön förbindelse tillskapas mellan älven och Siljan. Om gröna miljöer och tak anordnas ges bättre förutsättningar för växt- och djurlivet.
5. Mark			x	En geoteknisk utredning har genomförts som visar att det råder bra grundläggningsförutsättningar. Skolprojektet kommer inte att påverka stabiliteten i älvsälnten negativt. Släntens stabilitet är emellertid inte tillfredsställande idag och då vegetationen i slänten har en positiv påverkan på stabiliteten, har kommunen tagit fram en skötselplan för att garantera att vegetationen, framförallt de gamla tallarna, sköts på rätt sätt så att de finns kvar på lång sikt.
6. Vatten		+ -		Grundvattnet ligger ca 6 m under marknivån på skolområdet, och det kan komma att påverkas om idrottshall ska fungera som motorikhall. Det ska utredas om det innebär vattenverksamhet eller markavvattning enligt 11 kap. MB. Dagvattenutredning genomförs och det finns krav på att de första 10 mm regn ska infiltreras eller fördröjas på kvartersmark, och dagvatten ska renas i grönytor innan det leds till det allmänna dagvattennätet. Den geotekniska utredningen visar att det råder goda infiltrationsmöjligheter om marken inte hårdgörs. Det är möjligt med gröna tak. Dagvattenutredningen visar att om rening görs kommer föroreningshalterna och

				mängderna att minska jämfört med dagsläget.
7. Luft		+ -		<p>Luftkvalitetsutredning har genomförts, vilken visar att både miljökvalitetsmål och normer klaras. Luftföroreningarna finns framförallt nära vägbanan och de omgärdande byggnaderna bildar skydd. För att få bättre luftkvalitet ska friskluftsintag placeras högt och vändas mot skolgård och vegetation placeras mellan skola och väg.</p> <p>Luften på befintliga skolor är inte utredd. Luftkvalitetsutredningen visar dock att det regionala bidraget har stor påverkan på luftkvaliteten i tätorten.</p>
8. Klimatfaktorer			x	<p>Lokalklimat. Genom att bebygga området kan det bli mindre solexponerat, då det kan skuggas av byggnader och träd. Det blir mindre hårdgjorda ytor på skolområdet vilket kan ge bättre lokalklimat jämfört med idag. Parkeringen söder om järnvägen kan förses med träd, vilka jämnar ut temperaturer. Det är möjligt med gröna tak, som kan jämna ut temperaturer.</p> <p>Klimatpåverkan. Samlokaliseringen av kommunens högstadieskolor till området bedöms inte medföra någon större skillnad i bilanvändningen så det bör inte leda till ökade utsläpp av koldioxid. Det är möjligt med solpaneler på del av taken.</p> <p>Klimatanpassning. Dagvattenutredningar har genomförts. Parkeringen söder om Dalabanan kan utformas för att infiltrera och fördröja en del dagvatten och vid skyfall kan skydd för byggnaden på Stranden 53:2 anordnas och skyfallsvattnet avledas till Siljan. För skolområdet är utredningen generell och behöver fördjupas inför granskningen men det finns ytor på området som kan användas för fördröjning och infiltration. Det är</p>

			<p>viktigt att säkerställa att dagvatten inte negativt påverkar Älvgatan eller älvslänten.</p> <p>Områdena ligger över både 100-årsflöde och klimatanpassat 200-årsflöde men del av parkeringen söder om Dalabanan ligger under högsta beräknade flöde. Parkering är dock inte en samhällsviktig verksamhet utan kan få lov att översvämmas vid extrema väderförhållanden.</p>
9. Materiella tillgångar		+	<p>Lokaliseringen innebär att befintliga infrastrukturer (gata, VA el, resecentrum hållplatser) kan brukas och närheten till resecentrum stärker möjligheten till bra kollektivtrafik.</p> <p>Den befintliga byggnaden, det s.k. rosa huset, avses inte rivas, vilket är positivt utifrån hushållning med resurser.</p> <p>De befintliga skolområdena (Morkarlbyhöjden och Noret) kan utvecklas för ytterligare skolverksamhet, vilket kommer att behövas då det planeras omfattande exploateringar för bostäder i tätorten.</p> <p>Planområdena gränsar till riksintressen för kommunikation enligt 3 kap 8 § MB (Dalabanan, väg 70 och väg 26/E45), men exploateringen bedöms inte medföra påtaglig skada. Detaljplanen ligger inom påverkansområde för väderradarstation men bedöms inte påverka denna.</p>
10. Landskap		+ -	<p>Planområdena omfattas av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap 2 § miljöbalken som infördes för att skydda ett antal större områden som i ett nationellt perspektiv bedömts vara särskilt viktiga på grund av de natur- och kulturvärden som finns i områdena och därmed deras förutsättningar för turism och friluftsliv. Det bör vara möjligt att inom områdena lokalisera bebyggelse och andra anläggningar utan att bevarandevärdena påtagligt skadas.</p>

			<p>Förutsättningen är att man lyckas finna en acceptabel lokalisering och utformning. Vid tillämpningen av bestämmelserna ska en utgå utifrån ett helhetsperspektiv på vad som är en lämplig utveckling inom hela det geografiska området. Det är konsekvenserna för de samlade natur- och kulturvärdena som bör bedömas. I det sammanhanget är påverkan på landskapsbilden viktig.</p> <p>Förbudet mot påtaglig skada gäller dock inte om åtgärden avser utveckling av befintliga tätorter, vilket kan vara aktuellt i föreliggande planförslag. Det är dock viktigt att exploateringen ges en utformning som stämmer i skala med Mora tätort i stort och bildar ett nytt tillskott i stadsmiljön som harmonierar med omgivningen och särskilt hur skolan upplevs från Siljan. Planbestämmelser om skala, material och färgsättning införs för att reglera detta.</p> <p>Landskapsbild</p> <p>Planområdena utgörs idag i stor utsträckning av öde grusplaner och planenheten ser här möjligheten till stadsläkning, dvs exploateringen ger möjlighet att binda ihop de utspridda, storskaliga östra delarna med resecentrum m.m. med de mer småskaliga delarna i väster och även att förbinda centrum och resecentrum med Tingsnäs. Detta förutsätter dock att området kring gc-portarna ges en attraktiv och trygg utformning.</p> <p>De planerade byggnaderna kan, eftersom det behöver komma in många funktioner på liten plats, komma att bli stora och inte stämma överens med de befintliga miljöerna. De behöver därför ges en omsorgsfull gestaltning vad gäller volym, höjd, material och färgsättning.</p>
--	--	--	--

11. Bebyggelse		+ -		Den planerade bebyggelsen kommer att bli storskalig, vilket kommer att bryta mot omgivningen, framförallt den småskaliga bebyggelsen i väster. Skolprojektet kommer att bli ett nytt landmärke i tätorten och kan tillföra positiva aspekter om det utformas på rätt sätt.
12. Forn- och kulturlämningar			x	Inga fornlämningar finns registrerade i området.
13. Kulturarv		-		Den planerade bebyggelsen kommer att bilda kontrast mot omgivande kulturmiljöer, såsom Prostgården med anor från 1600-talet och den småskaliga bebyggelsen från 1900-talets början som finns i närområdet. Skolprojektet är närmast i skala med kyrkan i volym (den föreslagna skolbyggnaden är 2,5 gånger kyrkans längd) och har ungefär samma höjd som klockstapeln.
14. Övrigt				

Det bedöms inte föreligga undantag från krav på miljöbedömning (se info).

Det bedöms inte föreligga automatiskt krav på miljöbedömning (se info).

Föreligger betydande miljöpåverkan?

Ja

Nej

x

Motiverat ställningstagande

Genomförande av detaljplanen bedöms inte ge någon påtaglig påverkan på riksintressema för friluftsliv, Siljansområdet eller Vasaloppsspåret, enligt 3 kap 6 § Miljöbalken (MB) eller riksintresse för Siljansområdet enligt 4 kap 2 § MB. Planområdena gränsar till riksintressen för kommunikation enligt 3 kap 8 § MB (Dalabanan, väg 70 och väg 26/E45), men exploateringen bedöms inte medföra påtaglig skada. En liten del av parkeringen omfattar del av riksintresse för kommunikation, Mora bangård, men inte heller det bedöms påverkas negativt. Detaljplanen ligger inom påverkansområde för väderradarstation men bedöms inte påverka denna. Inte heller det närliggande riksintresset för naturvärden Siljan- Skattungen bedöms påverkas då dagvattnet kan renas innan det släpps ut till recipienterna.

Då det idag i stort sett saknas värden för växt- och djurlivet på platsen bedöms exploateringen bara kunna påverka de biologiska värdena till det bättre.

Detaljplaneförslagets nya byggnader kommer att påverka landskapsbilden i området men inverkan kan mildras genom krav på utformning av bebyggelsen. Genom att det idag öde området bebyggs kan det tvärtom bidra till att binda samman tätortens olika delar.

De utredningar som gjorts, vad avser buller, luft, geoteknik, risk, miljöteknik och dagvatten visar att detaljplaneförslagets påverkan på människors hälsa och miljön är rimlig och acceptabel.

Sammantaget, utifrån den här undersökningen, har kommunen gjort bedömningen att genomförandet av detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning enligt 6 kap. miljöbalken behöver därför inte göras.

Planenheten

Andrea Andersson

Daniel Falk

Planarkitekt

Planchef

Planområdet

Detaljplanen omfattar tre planområden

Information om undersökningar om betydande miljöpåverkan

För att ta reda på om en detaljplan ska genomgå en strategisk miljöbedömning ska en undersökning om detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan genomföras.

Lagstiftningen (Miljöbedömningsförordningen SFS 2017:966 och Miljöbalken 6 kap) är det som avgör om en detaljplan har betydande miljöpåverkan. Det är en avvägning av de sammantagna inverkanse faktorerna samt de lokala förutsättningarna som spelar in i bedömningen. Visar undersökningen på att detaljplanen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska ställningstagandet och skälen för bedömningen redovisas i planbeskrivningen. Om det visar sig att planen medför en betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning genomföras. Kommunen ska efter undersökningen, i ett särskilt beslut, besluta om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Beslutet om detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan tas av kommunstyrelsen i samband med beslut om granskning för detaljplanen. Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten

Det finns vissa detaljplaner, med standardförfarande, som automatiskt undantas från kravet om miljöbedömning, enligt 4 kap 35 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL, om miljökonsekvensbeskrivningen i detta ärende är aktuell och tillräcklig.

- 5 kap. 7 a § PBL Om detaljplanen enbart gäller en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap. 6 § MB (A- eller B-verksamhet),
- 5 kap. 7 a § PBL Om detaljplanen enbart gäller en åtgärd som prövas genom fastställande av en vägplan enligt väglagen (1971:948) eller en järnvägsplan enligt lagen (1995:1649) om byggande av järnväg,

Enligt 6 kap. 3 § MB undantas även detaljplaner från krav om miljöbedömning för detaljplaner som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten.

Vissa detaljplaner har automatiskt krav på strategisk miljöbedömning. En detaljplan ska antas medföra betydande miljöpåverkan om genomförandet kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a §, dvs om genomförandet antas omfatta en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd eller om genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd (

Om bedömningen är att genomförandet av en detaljplan inte medför betydande miljöpåverkan ska kommunen samråda i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser eller andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet i enlighet med 6 kap. 6 § 2

Detaljplan för Strandens skolområde, Stranden 51:2 m.fl.

MB. Vilka dessa kommuner är måste avgöras i det enskilda fallet. Det ska finnas en koppling mellan miljöansvaret och den miljöpåverkan som kan förväntas vid genomförandet av planen. Det räcker att kommunen kan antas bli berörd.

Om en strategisk miljöbedömning ska göras, ska kommunen istället samråda om omfattningen och detaljeringsgraden i en miljökonsekvensbeskrivning (avgränsningssamråd) i enlighet med 6 kap. 9 § MB. Även avgränsningssamråd ska ske med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet 6 kap. 10 § MB.